

Před naším letopočtem, antika:

Homér - Ilias a Odyssea

Euripides - Medea

Sofokles - Král Oidipus

Sapfó - Modlitba k Afroditě

Ezop - bajky

Konec 13.století-16.století, světová renesance:

G. Boccaccio - Život Danteho

Dante Alighieri - Božská komedie

Miguel de Cervantes - Don Quijote

F. Villon - Závěť

Lope de Vega - La Dorotea

William Shakespeare - Romeo a Julie

F. Petrarca - Sonety Lauře

17.století, renesance baroko:

J. A. Komenský - Labyrint světa a ráj srdce

17.století, 18. století:

Molière - Klasicismus - Lakomec

Jean Racine - Klasicismus - Tragédie

Pierre Corneille - Klasicismus - Le Cid

D. Diderot - Osvícenství - Jeptiška

Jonathan Swift - Klasicismus, Osvícenství - Gulliverovy cesty

Daniel Defoe - Osvícenství - Robinson Crusoe

A. F. Prévost - Preromantismus - Manon Lescaut

Johann Wolfgang Goethe - Preromantismus - Sturm und Drang

1.polovina 19.století, světový romantismus:

Victor Hugo - Chrám Matky Boží v Paříži

Edgar Allan Poe - Havran

Byron - Mazeppa

Percy Bysshe Shelley - Mrak

Alexandr Sergejevič Puškin - Evžen Oněgin

Alexandre Dumas starší - Tři mušketýři

Jane Austenová - Rozum a cit

Walter Scott - Ivanhoe

Sestry Brontëovy - Na Větrné hůrce

Stendhal - Červený a černý

30. – 40. léta, 19.století:

K. H. Mácha - Máj

K. J. Erben - Kytice

J. K. Tyl - Fidlovačka aneb žádný hněv a žádná rvačka

50. léta, 19.století, počátky realismu:

B. Němcová - Babička

K. Havlíček Borovský - Král Lávra

2. polovina 19.století, světový realismus:

Honoré de Balzac - Otec Goriot

Ibsen - A doll's house

Fjodor Michajlovič Dostojevskij - Zločin a trest

Gustave Flaubert - Paní Bovaryová

Lev Nikolajevič Tolstoj - Anna Karenina

Charles Dickens - Oliver Twist

Nikolaj Vasiljevič Gogol - Revizor

70.léta, 19.století, naturalismus

Émile Zola - Zabiják

80. - 90.léta:

A. Jirásek - F.L. Věk

Klostermann - Ze světa lesních samot

Šlejhar - Kuře Melancholik

K. V. Rais - Kalibův zločin

Bratři Mrštíkové - Maryša

Tereza Nováková - Úlomky žuly

Gabriela Preissová - Její pastorkyňa

Ladislav Stroupežnický - Naši furianti

60. léta, 19. století, česká poezie = májovci:

J. Neruda - Povídky malostranské

Hálek - Večerní písně

Arbes - Svatý Xaverius

K. Světlá - Kříž u potoka

70.-80. léta, česká poezie:

Jaroslav Vrchlický - Lumírovci - Noc na Karlštejně

Josef Václav Sládek - Lumírovci - Lesní studánka

J. Zeyer - Lumírovci - Dům U tonoucí hvězdy

Svatopluk Čech - Ruchovci - Výlety pana Broučka

Eliška Krásnohorská - Ruchovci - Pohádky naší babičky

Světová moderna 20. století:

Oscar Wilde - Obraz Doriana Graye

Arthur Rimbaud - prokletí básníci - Opilý koráb

Paul Verlaine - prokletí básníci - Poezje

Charles Baudelaire - prokletí básníci - Květy zla

Anarchističtí buřiči:

V. Dyk - Krysař

F. Gellner - Radosti života

Fráňa Šrámek - Stříbrný vítr

S. K. Neumann - Rudé zpěvy

K. Toman - Melancholická pouť

P. Bezruč - Maryčka Magdonova

Otokar Březina - Svítání na západě

Obraz 1. světové války ve světě:

E. M. Remarque - Na západní frontě klid

Romain Rolland - Petr a Lucie

J. Steinbeck - O myších a lidech - Lost Generation

Ernest Hemingway - Stařec a moře - Lost Generation

F. Scott Fitzgerald - Velký Gatsby

Obráz 1. světové války v Česku:

J. Hašek - Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války

F. Langer - Pes druhé roty

Jaromír John - Večery na slavníku

1918 - 1939 meziválečná světová próza:

Antoine de Saint Exupéry - Malý princ

Thomas Mann - Čarovná hora

F. Kafka - Proměna

George Bernard Shaw - Pygmalion

1918 - 1939 meziválečná česká poezie:

J. Wolker - proletáři - Těžká hodina

V. Nezval - proletáři - Edison

J. Seifert - proletáři, surrealismus - Maminka

Teige - Meziválečná česká poezie, surrealismus - Surrealismus proti proudu

Biebl - Meziválečná česká poezie, surrealismus - Věrný hlas

1918 - 1939 meziválečná česká próza:

K. Čapek - Meziválečná česká próza - R.U.R.

V. Vančura - Meziválečná česká próza - Rozmarné léto

Marie Pujmanová - Levicově orientovaný proud - Předtucha

Marie Majerová - Levicově orientovaný proud - Přehrada

Ivan Olbracht - Levicově orientovaný proud - Nikola Šuhaj loupežník

E. Hostovský - Meziválečná česká psychologická próza - Nezvěstný

Glazarová - Meziválečná česká psychologická próza - Vlčí jáma

J. Havlíček - Meziválečná česká psychologická próza - Neviditelný

K. Poláček - Demokratický proud - Bylo nás pět

E. Bass - Demokratický proud - Cirkus Humberto

Ruralismus:

Josef Knapp - Vzdálená země

František Křelina - Plaché světlo

Duchovní literatura:

Jaroslav Durych - Bloudění

Jakub Deml - Hrad smrti

Literatura v době okupace

těživé, sociální podmínky, období protektorátu Čechy a Morava, tvrdá cenzura

září 1939 = 2. světová válka, 1945 = konec 2. světové války

rozvoj poezie, básníci skrývali skutečné názory myšlenek v alegorii (jinotaj)/symboly

Jiří Orten - (Dvojitá tma)

skupina 42 (mladých básníků)

Ivan Blatný - Melancholické procházky

Jan Hanč - Události

Jiří Kolář - V sedmém nebi

Josef Kainar - Básně

próza 1934 – 1945, historická témata

K. Schulz - Kámen a bolest

inspirace lidovou tradicí, pracovitost

autoři: Glazarová, E. Bass, Božena Němcová, Hus, Borovský

únor 1948, cenzura, někteří emigrovali

Obraz světové války po roce 1945, próza

1945 = osvobození, 1948 = komunistický převrat, likvidace inteligence, hodně autorů posláno do lágru

50. léta politické procesy a popravy

autoři: Závist Kalandra (popraven), časopisy zakázány, noviny, kulturní akce, západoevropské knihy

první emigrace = Hostovský, páchání sebevražd = Teige, Biebl

1. Poválečná vlna literatury

psali literaturu faktu, reportáže, dokumenty, židovské téma

J. Drda (próza, drama) - České pohádky

A. Branald (dokumenty, železniční téma) - Král železnic

J. Fučík (považován za hrdinu) - Reportáž psaná na oprátce

2. Poválečná vlna literatury

50. – 60. léta psychologická propracovanost postav, válka s odstupem

N. Frýd - Prales

K. Ptáček - Ročník 21

J. Otčenášek - Romeo, Julie a tma

A. Lustig (Pulitzerova cena) - Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou

L. Fuks - Spalovač mrtvol

B. Hrabal - Ostře sledované vlaky

J. Škvorecký (emigrantská literatura) - Zbabělci

3. Poválečná vlna literatury

70. léta, válka jako kulisa a není dominantním motivem

O. Pavel - Smrt krásných srnců

budovatelské romány

kapitalisti, intelektuálové, dělník pozitivní postava

V. Řezáč - Rozhraní

B. Říha - Honzíkova cesta

historické romány

V. Kaplický - Kladivo na čarodějnice

F. Kožík - Normální obraz srdce

J. Loukotková - Navzdory básník zpívá

Miloš V. Kratochvíl - Lásky královské

J. Šotola - Kuře na rožni

V. Neff - Zlá krev

psychologická próza, duševní život

E. Valenta - Jdi za zeleným světlem

Normalizace konec 1968

cenzura podle norem, emigrace, zakázaní autoři

Exilová literatura, emigrace + J. Škvorecký

M. Kundera - Žert

P. Kohout - Katyně

Samizdatová literatura

tajné vydávání tzv. do šuplíku (přepis knih), tajná nakladatelství

Edice Petlice = Ludvík Vaculík

Edice Expedice = manželé Havlovi

Edice Popelnice = underground

V. Havel - Dopisy Olze

E. Kantůrková - Přítelkyně z domu smutku

I. Klíma - Má veselá jitra

L. Procházková - Růžová dáma

Oficiální literatura + B. Hrabal + Ota Pavel + Radek John

podřízení režimu, kvalitní díla, nezávadná témata

Ivan Skála - Ranní vlak naděje

Jan Pilař - Oslovení

Vladimír Páral - Katapult

Underground

záliba v lidech z okraje společnosti, černý humor

groteska (humor), svérázný způsob velitele, mix fantazie a zážitku

„podzemní literatura“ The plastic people of the universe, Egon Bondy